

V. KOVAČIĆ, palača Burze u Zagrebu

firentinskoga palazza (rustika, arkade, streha), oblikuje suvremenu stambenu zgradu koja se odlikuje snažnim plasticitetom osnovnoga volumena i uspjelim prostornim rješenjima u unutrašnjosti. God. 1912. počinje, na temelju natječaja, gradnju svoje dotad najveće građevine, crkve *Sv. Blaža*, posežući za građevnim oblicima Bizanta. Na tlocrtnoj shemi grčkoga križa, u snažnoj gradaciji arhit. volumena, K. je podignuo monumentalnu građevinu s dominantom u velikoj armiranobetonskoj kupoli, prvoj takvoj konstrukciji u nas. Rat je spriječio dovršenje te građevine, a bitno ga je oštetio i uklanjanjem bakrene obloge s glavne kupole. U tome je razdoblju K. izveo i više manjih projekata te adaptacije: pregradnju palače Tomašić (1912), te vile Kulmer u Novome Vinodolskome (1912) i Fröhlich u Zagrebu (1919).

Nakon I. svj. r. gradi K. palače Slaveks (1920) na Svačićevu trgu i Eksploatacija (1922) na današnjemu Trgu hrvatskih velikana u kojima napušta povijesne reminiscencije. Jednostavnim sredstvima i reduciranom dekoracijom, svedenom na pojedine sastavnice koje podertavaju arhitektonsku raščlambu pročelja, ostvaruje K. u tim građevinama tip suvremeno zasnovane stambeno-poslovne zgrade. God. 1923. započeo je K., nakon što je dobio prvu nagradu na natječaju, gradnju zagrebačke *Burze*, koju je poslije njegove smrti dovršio H. Ehrlich. Zadatak je riješio primjenom klasičnih elemenata na pročeljima (jonski stupovi, prozorski zabati s volutama) koje u slobodnoj plastičnoj interpretaciji povezuje sa strogim kubusom zgrade u skladnu i reprezentativnu cjelinu. U unutrašnjosti, između dvaju krakova građevine, smješta burzovnu dvoranu nadsvođenu visokom kupolom, u kojoj postiže jedan od najskladnijih arhit. prostora u novijoj hrv. arhitekturi. Zgradom Burze Kovačić nije samo majstorski riješio složen arhitektonski zadatak, već je, idejnim prijedlogom za zgradu nasuprot Burzi, ostvario ujedno i reprezentativan ulaz u novi dio grada.

Za razvoj hrv. graditeljstva važno je Kovačićovo nastojanje za podizanjem vrsnoće obrta, u čemu se oslanja na W. Morrisa i engl. pokret

V. KOVAČIĆ, projekt za regulaciju Kaptola u Zagrebu

